

Etiske retningslinjer i Bioenvision AS

Bioenvisions verdigrunnlag

Visjon

Vår visjon er å bli en global aktør innenfor teknologi som har en positiv innvirkning på miljø og løser fremtidens miljøutfordringer. Vi tilbyr videre grønne løsninger til ledende teknologi og materialtilbydere i det globale markedet innenfor flammehemmere, vann og gassbarrierer.

Bakgrunn

Bioenvision er en norsk bedrift som tar samfunnsansvar. Vår virksomhet skal derfor ta hensyn til den norske allmennmorelens normer og forventninger. Den norske allmennmorelens normer og forventninger gjelder også når vi opererer i andre kulturer.

Grunnverdier

Vi skal praktisere og fremme grunnverdiene som mangfoldig og inkluderende arbeidsliv, at våre ansatte skal være nysgjerrige og søkende etter ny kunnskap, og at vi sammen skal skape fremragende resultater. I tillegg så forplikter vi oss til å være ærlige og rause mot hverandre og de mennesker vi møter i vår arbeidshverdag. Grunnverdiene definerer våre ambisjoner og vårt handlingsrom i dette arbeidet, og de skal synliggjøres i vårt virke.

Lover og normer

Våre intensjoner og vår opptreden skal aldri ligge i gråsonen i forhold til det som er omtalt over, eller i forhold til relevante lover og regler.

Respekt og integritet

Vi respekterer at våre medarbeidere og samarbeidspartnere kan ha ulike verdisyn. Vi forventer en gjensidig forståelse for dette og for de konsekvenser dette kan ha. Vi skal ikke involvere oss i aktiviteter som kan gå på akkord med vårt eget verdigrunnlag.

Vår hensikt

For å kunne fremme verdiene over og realisere vår visjon, må vi samtidig sikre og utvikle ytre verdier som økonomi og omdømme, og etter hvert også innflytelse.

Etiske prinsipper

Vi forholder oss til de fire etiske prinsippene nedenfor, som vi bruker som fundament for våre avgjørelser:

1. Menneskeverdprinsippet¹
2. «Føre-var»-prinsippet²
3. Rettferdighetsprinsippet³
4. Nytteprinsippet⁴

Ledelsesprinsipper

Vi anerkjenner at ledelse har betydning. Ledelse gjør en forskjell og det er derfor ikke likegyldig hvordan den utøves. Ledelse i Bioenvision skal være tydelig, inspirerende og inkluderende, og utøves i samsvar med Bioenvisions ledelsesprinsipper.

---

¹ «Du skal aldri betrakte et menneske bare som middel til noe, men også alltid betrakte det som et mål i seg selv.» (Kant)

² «Når menneskelige aktiviteter kan føre til moralsk uakseptabel skade som er vitenskapelig rimelig, men usikker, skal man foreta handlinger for å unngå eller minske slik skade.» (De forskningsetiske komitéene)

³ Man skal tilstrebe valg som oppleves som rettferdige for alle interessenter.

⁴ «An action then may be said to be conformable to the principle of utility ... when the tendency it has to augment the happiness (benefit in modern language) of the community is greater than any it has to diminish it» (Bentham)

Kriterier for å fatte etisk riktige beslutninger

Før vi tar noen beslutninger av noe slag, skal vi spørre oss selv om beslutningen kan medføre:

Spørsmål:	Nødvendig svar:
Kommer noens liv, helse eller sikkerhet i fare?	Nei
Kan miljøet bli skadelidende?	Nei
Er det lovlig?	Ja
Føles det riktig og ærlig?	Ja
Går det på bekostning av tillit og integritet?	Nei
Kan jeg forsvare dette offentlig?	Ja
Er det i strid med visjonen, grunnverdiene eller de etiske prisnippene?	Nei

Hvis du ikke kan svare et klart ja eller nei på disse spørsmålene, skal du ta opp problemstillingen med nærmeste eller øverste leder.

Hvem som omfattes av retningslinjene

De etiske retningslinjene som er beskrevet i dette dokumentet, gjelder for alle ansatte og engasjerte i Bioenvision og datterselskaper. Bioenvisions etiske retningslinjer gjelder også for medlemmer av styrende og kontrollerende organer i egenskap av tillitsvalgte. Innleid personell skal skriftlig akseptere retningslinjene.

Definisjon av etikk

Med etikk forstår vi de normer og regler som gjelder som må etterleves for at fellesskapsverdier skal kunne realiseres. Vår visjon og vårt samfunnsansvar pålegger oss å forsvare og målbære disse normer og regler.

Som et selskap som skal leve av å utvikle og levere teknologi som har en positiv innvirkning på miljø og løser fremtidens miljøutfordringer, så er vi avhengig av tillit fra ansatte, kunder, leverandører, myndigheter og samfunnet for øvrig. Tillit er ikke noe en kan beslutte å ville ha, eller kreve, men noe man gjør seg fortjent til. Derfor må vi i vår virksomhet opptre med aktsomhet og redelighet. Din opptreden danner grunnlaget for det bildet de du møter får av hele Bioenvision.

Bioenvisions måte å gjøre forretninger på

Forhold til leverandører, partnere og kunder

Bioenvision skal drive sin virksomhet på en måte slik at partnere, leverandører og kunder kan ha tillit til oss. Vi forventer og stiller krav om at våre leverandører og partnere deler vårt etiske verdigrunnlag. Leverandører som involveres i vår virksomhet skal skriftlig akseptere Bioenvisions etiske retningslinjer.

Kompetanse

Bioenvisions samlede kompetanse er viktig for oss. Den består blant annet av kunnskap, ideer, strukturer og måter å arbeide på. Disse immatterielle verdiene skal vernes om og forvaltes til Bioenvisions beste. Samtidig skal vi vise respekt for andres tilsvarende verdier.

Rettferdig konkurranse

Bioenvision vil konkurrere rettferdig og etisk forsvarlig innenfor rammeverket av gjeldende konkurranseregler. Vi vil ikke hindre andre fra å konkurrere med oss. (Ref. Konkurransetilsynet)

Korrupsjon og tilretteleggingsbetaling

Korrupsjon er å bestikke eller motta bestiktelser, i form av penger, gaver eller tjenester, for at en person i en maktrolle skal gi en annen person fordeler utenom reglene. Et korrupsjonsforhold har blant annet følgende kjennetegn:

- Misbruk av den makt som posisjonen i en organisasjon gir
- Den som begår misbruket tilbys uberettigede fordeler (bestiktelser)
- Avtalen mellom de involverte er hemmelig

Korrupsjon undergraver tilliten til rettsstaten og demokratiske institusjoner, svekker etiske og moralske verdier, hindrer rasjonalisering og effektivitet, og undergraver alle former for forretningsvirksomhet og fri konkurranse.

Bioenvision tar avstand fra alle former for korrupsjon og vil arbeide for at dette ikke skal forekomme i vår forretningsvirksomhet.

Mindre betalinger

Mindre betalinger kan være med sikte på å få frem forsyninger eller påskynde tjenester en har krav på som for eksempel tillatelse til å komme gjennom passkontroll. Bioenvision tar avstand fra denne type betaling, selv hvor det er lovlig. Dersom slik betaling i enkelte situasjoner ikke er til å unngå, skal det bokføres korrekt med angivelse av formål. Bioenvision vil arbeide for å hindre slike betalingsformer.

Bruk av mellommenn

Mellommenn er agenter, konsulenter eller andre som i vår forretningsvirksomhet fungerer som mellomledd mellom Bioenvision og tredjepart. Før Bioenvisions eller dets datterselskaper engasjerer mellommenn, skal det undersøkes om deres omdømme, bakgrunn og dyktighet er passende og tilfredsstillende.

Det skal inngås skriftlig avtale, og denne skal tilfredsstillende Bioenvisions etiske retningslinjer, rutiner og sjekkliste for dette formål. Det skal alltid dokumenteres faktisk utført arbeid som grunnlag for betaling. Avtaler med mellommenn skal godkjennes av øverste leder.

Offentlig tjenesteperson

Betaling eller andre ytelser til offentlig tjenesteperson er ikke tillatt, uansett land og situasjon.

Lobbyister

Lobbyister er en spesiell type mellommenn som benyttes for å påvirke beslutninger både i offentlig og privat virksomhet. Bioenvision skal bare benytte lobbyist dersom denne fullt ut tilkjenner seg overfor den som søkes påvirket at han/hun representerer Bioenvision. I alle kontrakter Bioenvision inngår med lobbyister skal lobbyisten pålegges en plikt til å opplyse om dette.

Korrekt informasjon, regnskapsføring og rapportering

Forretningsinformasjon om Bioenvision skal både internt og eksternt kommuniseres nøyaktig og fullstendig. Regnskapsinformasjon skal være korrekt, registrert og gjengitt i overensstemmelse med lover og regler, herunder regnskapsstandarder.

Forhold til media

Kommunikasjon i media skal være preget av ærlighet, åpenhet og tilgjengelighet. (Før den ansatte uttaler seg i media, skal dette avklares med nærmeste eller øverste leder)

Politisk virksomhet

Bioenvision og dets datterselskaper er partipolitisk nøytrale.

Likeverd og mangfold

Alle mennesker verdsettes likt i Bioenvision. Ingen diskriminering av noen art er akseptert, verken på grunn av rase, kjønn, religion, seksuell orientering og identitet, eller alder. Bioenvision vil arbeide for et godt arbeidsmiljø preget av likeverd og like muligheter.

Personlig atferd

Forretningsetikk i Bioenvision

For at Bioenvision skal nå sine mål, må vi være nyte respekt hos våre samarbeids- og handelspartnere. Forretningsevne bygger på tillit, og all vår virksomhet skal bygge opp om tillit mellom Bioenvision og våre partnere. For å opprettholde denne tilliten, kreves det at du er deg bevisst det etiske regelverk for Bioenvision, og etterleve følgende:

- Du skal være etterrettelig
- Du skal være ærlig
- Du skal være standhaftig
- Du skal være raus
- Du skal være åpen
- Du skal være aktsom

Vår visjon og våre verdier er alvorlig ment. Hvis du mener at vår virksomhet eller produkter er i strid med vår visjon, skal du ta dette opp med din nærmeste overordnede.

Utøvelse av forretningsvirksomhet

Alle våre ansatte skal følge lover og regler, og utføre sitt arbeid i samsvar med krav og standarder som gjelder i Bioenvision og samfunnet for øvrig. Bioenvision forventer at den enkelte behandler all de kommer i kontakt med gjennom arbeidet, eller arbeidsrelaterte aktiviteter med høflighet og respekt. Den enkelte skal avstå fra opptreden som kan ha negativ effekt på kollegaer, arbeidsmiljø eller selskap, og må heller ikke opptre på en måte som virker støtende på lokale tradisjoner og kultur.

Eiendom

Den enkelte skal beskytte Bioenvisions materielle og immaterielle eiendom mot tap, skade og misbruk.

Taushetsplikt

Vi har taushetsplikt om alle forretningsforhold og andre forhold som kan gi utenforstående adgang til taushetsbelagt informasjon. I utgangspunktet er alle forretningsforhold som ikke er offentlig tilgjengelig informasjon, underlagt taushetsplikt. Denne taushetsplikt gjelder også i forhold til kollegaer som ikke har behov for de aktuelle opplysningene i sitt arbeid. Det skal vises varsomhet med å diskutere Bioenvisions interne anliggender i påhør av utenforstående.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at medarbeidere informerer overordnede eller øverste leder om forhold i selskapet som anstas å være i strid med gjeldende regler.

Habilitet

Ingen må ta del i, eller søke å påvirke en beslutning når det foreligger forhold som er egnet til å svekke tilliten til vedkommendes uavhengighet. Du må derfor ikke delta i behandling, eller avgjørelse av, noe spørsmål som har særlig, eller fremtredende betydning for deg selv eller dine nærstående, slik at du må anses å ha personlige, eller økonomiske særinteresser i saken.

Du skal underrette din nærmeste overordnede straks du blir oppmerksom på at en habilitetskonflikt kan oppstå. Dersom det konstateres at inhabilitet foreligger, skal du fratre videre befattning med saken.

Gaver

Det skal utvises varsomhet med å gi og ta imot gaver, eller andre ytelser som kan påvirke forretningsmessige beslutninger. Almennelige høflighetsgaver er tillatt. Vær aktsom for lokale skikker.

Lån og andre goder

Ansatte skal ikke oppta lån, eller motta andre goder hos Bioenvisions forbindelser som en ha kontakt med gjennom sitt arbeid, med unntak av vanlige private kundeforhold til banker.

Representasjon, reiser med videre

Representasjon for Bioenvision skal være preget av nøkternhet, og ingen må arrangere eller delta i bevertning, eller annen representasjon som kan være å oppfatte som uforholdsmessig. Ansatte som representerer Bioenvision skal opptre tillitsvekkende og verdig, og det skal vises måtehold med alkohol.

I land hvor service ikke er inkludert i for eksempel restaurant- og drosjeregninger, gis det etter lokal standard, Det kan også gis tips etter lokal standard i land hvor service er inkludert i regningen.

Ansatte kan ikke delta på reiser, eller arrangementer betalt av leverandører, samarbeidspartnere, eller konkurrenter, uten at dette er klarert med øverste leder.

Bestiktelser og påvirkningshandel

I Bioenvision gir vi ikke og tar vi ikke imot bestiktelser. Bestikkelse foreligger når noen i sin stilling, verv, eller oppdrag søkes påvirket ved at det ytes en utilbørlig fordel. En fordel kan være annet enn penger. Påvirkningshandel foreligger når noen ytes en utilbørlig fordel for å påvirke utførelse av en tredjeparts stilling, verv, eller oppdrag.

Forbudet mot bestiktelser og påvirkningshandel rammer både den som gir, den som tilbyr og den som krever, mottar, eller aksepterer en utilbørlig fordel. For at forholdet skal være ulovlig, er det tilstrekkelig at det fremsettes et krav, eller tilbud om en utilbørlig fordel. Det er ikke noe krav om at den utilbørlige fordelen skal gå til den som søkes påvirket. Forbudet mot bestiktelser og påvirkningshandel gjelder både offentlig og privat virksomhet.

Bestiktelser og påvirkningshandel rammes av straffeloven.

Andre arbeidsforhold

Eierandel eller liknende

Ansatte med vesentlige, eller bestemmende eierandeler i virksomheter som har kunde- eller leverandørforhold til Bioenvision, må melde fra om dette til øverste leder. Det samme gjelder nærstående av ansatte. Dersom eierforholdet kan skape tvil om den ansattes lojalitet, eller uavhengighet, kan det settes frist for å avvikle eier- eller kunde/leverandørforholdet.

Annet lønnet arbeid og liknende utenfor Bioenvision

Det forutsettes at arbeidet i Bioenvision er den enkelte medarbeiders ervervsmessige hovedbeskjeftigelse. Ansatte skal ikke ta annet lønnet arbeid, eller drive næringsvirksomhet av vesentlig omfang uten skriftlig samtykke fra øverste leder. Medarbeidere må ikke ha tillitsverv i forretningsvirksomhet uten samtykke fra øverste leder.

Personlige holdninger

Ansatte har anledning til å reservere seg mot å delta i aktiviteter som strider mot den ansattes religiøse, eller etiske overbevisning. Arbeidstakere som av denne grunn ikke finner å kunne delta på en vesentlig del av de arbeidsoppgaver selskapet driver med, slik at det blir vanskelig å sysselsette vedkommende, vil likevel måtte akseptere at slik reservasjon kan få konsekvenser.

Forhold til media

Ansatte oppfordres til å delta i samfunnsdebatten med sine personlige meninger på alle områder. Ingen må imidlertid benytte sin tittel, eller stilling i Bioenvision på en slik måte at tredjepart kan tro an Bioenvision som organisasjon hefter for de synspunkter den enkelte går ut med.

Insidehandel

Gjennom vår virksomhet kan vi få innsikt i opplysninger, eller forhold som vil kunne påvirke verdien av verdipapirer (aksjer) vesentlig, hvis de ble offentlig kjent. Slike opplysninger skal ikke formidles videre og heller ikke utnyttes til privat vinning.

Informasjonsteknologi

Ansattes bruk av datasystemer, informasjon og særlig internettjenester, skal være motivert av forretningsmessige behov. Informasjon som kan virke krenkende, eller utilbørlig skal aldri lastes ned, lagres eller formidles ved bruk av selskapets utstyr og infrastruktur. All informasjon som er lagret i Bioenvisions servere, skybaserte lagringsenheter og datamaskiner, utenfor private områder, er Bioenvisions eiendom.

Ektefeller/Samboere/Nære slektninger

Ektefeller, samboere, nære slektninger, eller andre nære personlige relasjoner som begge arbeider i Bioenvision kan ikke være i direkte rapporteringslinje. Med nære slektninger forstås foreldre, barn, eller søsken. Det forutsettes at ingen lar private forhold påvirke handlinger, eller holdninger i jobbsammenheng, herunder behandling av taushetsbelagt informasjon. Det kan i enkelte tilfeller, som f.eks. midlertidig arbeid / sommerjobb, gis unntak fra denne regler etter beslutning av øverste leder.

Avvik

Behandling

Vi skal kunne diskutere ethvert spørsmål, eller enhver bekymring vi måtte ha i forbindelse med reglene ovenfor, i tilknytning til enhver handling vi har foretatt i fortid, nåtid, eller som vi kan komme til å foreta i fremtiden, med våre overordnede. Tvilstilfeller og brudd på Bioenvisions etiske retningslinjer, skal umiddelbart tas opp med nærmeste leder. Dersom du vurderer dette som vanskelig, kan du ta opp saken med tillitsvalgte, eller øverste leder i Bioenvision.

Konsekvenser ved overtredelse

Overtredelse av Bioenvisions etiske retningslinjer kan få konsekvenser for arbeidsforholdet. Alvorlige brudd kan medføre oppsigelse, eller avskjed. Det skal legges vekt på at samme overtredelse resulterer i samme reaksjon, uavhengig av organisasjonsmessig tilhørighet. Eventuelle reaksjoner og forføyninger rapporteres tilbake til øverste leder.

Oppfølging

Styret i Bioenvision og dets datterselskaper, forutsetter at de ansvarlige på alle nivåer i organisasjonen følger opp og påser at reglene overholdes, og at selskapets øverste ledelse kontinuerlig vurderer reglenes hensiktsmessighet. Medarbeidere som er i tvil med hensyn til reglene, er forpliktet til å ta dette opp med nærmeste overordnede.

Ansvarserklæring

Dette dokumentet skaper ingen rettigheter for kunder, leverandører, konkurrenter, aksjonærer, eller andre personer, eller enheter.